

ผลของการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรม

ทางสังคมของเด็กปฐมวัย *

EFFECTS OF OUTDOOR GAMES ON THE EARLY CHILDHOOD' SOCIAL BEHAVIORS

วัชรีย์ ร่วมคิด¹, ปวีณา เทียงพรหม² และ ธนาพูน วงศ์ษา³

Watcharee Ruamkid¹, Paweena Thiangprom² and Thanapoon Wongsas³

¹⁻³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

¹⁻³ Education of education Loei Rajabhat University, Thailand

Corresponding author E-mail: paweena.the@lru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนอนุบาลเลย จำนวน 20 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง คู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง และแบบประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ระหว่าง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t - test Dependent

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งมีพฤติกรรมทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 18.48$) ซึ่งพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมาคือ การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อตกลงร่วมกัน ($\bar{X} = 4.41$) และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามกฎ

* Received 17 August 2023; Revised 27 August 2023; Accepted 31 August 2023

กติกา และข้อตกลงร่วมกัน ($\bar{X} = 4.76$) การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ ($\bar{X} = 4.61$) การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.82$) อยู่ในระดับ ดี และเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง พบว่าพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 ด้านเพิ่มขึ้นหลังการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: พฤติกรรมทางสังคม, เด็กปฐมวัย, กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง

Abstract

This research aimed to 1) study social behaviors of the early childhood using outdoor games and 2) to compare social behaviors of the early childhood before and after using outdoor games. The group of samples were 20 early childhood students, in kindergarten 3, the 2nd semester of academic year 2021, Anuban Loei School. The research tools were outdoor activity plans, handouts for games, and evaluation form of early childhood's social behaviors with the index of item objective congruence was between 0.80, and the reliability was 0.73. and a satisfaction assessment form Statistics used in the analysis were mean, standard deviation. The statistics used for data analysis was t - test for Dependent Sample.

The study found that the children's average social behavior in all aspects was at the good level. The behavior with the highest average was performing the assigned duties with an average score of 4.82, followed by playing and completing games together with the average score of 4.61. The behavior with the lowest mean was complying with rules and mutual agreements with an average score of 4.41. After doing outdoor games, the overall social behavior of the early childhood in kindergarten 3 was at the good level ($\bar{X} = 4.48$). When considering each aspect, it was found that complying with rules, regulations, and mutual agreements ($\bar{X} = 4.76$), playing and completing games together ($\bar{X} = 4.61$), and performing the assigned duties ($\bar{X} =$

4.82) were at a good level. When comparing the level of social behaviors of the early childhood in kindergarten 3, it was found that the scores of social behavior scores in all 3 aspects changed in an increasing direction after playing outdoor games. The overall and individual aspects were higher than before using outdoor games at the statistical significance of .01 level.

Keywords: Social Behaviors, The Early Childhood, Outdoor Games

บทนำ

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้อุปสรรคสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังจะเห็นได้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3 - 6 ปี คือ มีทักษะชีวิต และ ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ความเป็นไทยอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งข้อมูลการประเมินสถานการณ์ของประเทศ พบว่า เด็กที่มีอายุระหว่าง 0-5 ปี มีสัดส่วนความฉลาดทางอารมณ์ลดลงจากร้อยละ 72 เหลือเพียงร้อยละ 67 สาเหตุหลักเกิดจากเด็กสร้างสัมพันธภาพร่วมกับผู้อื่นลดน้อยลง ไม่ตระหนักถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ทำให้เด็กยังขาดพฤติกรรมทางสังคมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ขาดการมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วเด็กจะที่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้จะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ดังนั้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นจำเป็นอย่างมากที่เด็กควรได้รับการปลูกฝังพฤติกรรมทางสังคม อย่างเร่งด่วน ซึ่งพฤติกรรมทางสังคมเป็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่จำเป็นของสังคม เนื่องจากเป็นปัญหาสังคมที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ยังเป็นปัญหาความ

เส้นทางศีลธรรมและจริยธรรม Baumeister และ Bushman (2008) แบ่งพฤติกรรมทางสังคมไว้ 3 ประเภท ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับ Kidron และ Fleischman (2006) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความสมัครใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น การแบ่งปัน การปลอบโยน การให้ความร่วมมือ รวมถึงการกระทำที่เป็นบวกทำให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น ๆ เป็นการรับรู้ถึงการใส่ใจในคุณค่าทางจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน สอดคล้องกับ Yanasangvorn Research Institute Vol.11 No.1 (January – June 2020) เรื่องการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีทางด้านสังคมสามารถปลูกฝังได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน ศาสตราภรณ์ และพัชรี ผลโยธิน (2555) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตในปัจจุบัน ดังที่ ทวีศักดิ์ ยูซูป (2556) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการและพฤติกรรมทางสังคมเป็นแบบแผนตามลำดับขั้นตอนและมีความสำคัญต่อการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และการที่เด็กมีปัญหาพฤติกรรมทางสังคมตั้งแต่ปฐมวัยมักจะไม่เป็นที่ยอมรับจากเพื่อนและยังนำไปสู่ปัญหาการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนในสังคม กิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและความต้องการทางสังคม คือ กิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันกับผู้อื่น อันได้แก่ การปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้น กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กได้ สอดคล้องกับ สุภัค ไหวหากิจ (2553) ที่กล่าวว่าการเล่นผ่านกิจกรรมกลางแจ้งจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ช่วยให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด รวมทั้งการส่งเสริม กระบวนการทำงาน การรับรู้ความรู้สึก ความคิดเห็นของคนอื่น นอกจากนี้ยังส่งเสริมทักษะทางการปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยครูมีบทบาทในการเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างสัมพันธ์ภาพเชิงบวกในชั้นเรียน ภายใต้สถานการณ์ที่แปลกใหม่ของเด็ก ได้สร้างข้อตกลงร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครู (Ostrosky & Jung, 2010)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย คือ การปฏิบัติตามกฎกติกา และข้อตกลงร่วมกัน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้จัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง เพราะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมและช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับครู เด็กกับบุคคล ชุมชนและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถอยู่ในสังคมและเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผลของการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีการทดลองแบบ One group pre-test post-test design

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนอนุบาลเลย ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนอนุบาลเลย ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 20 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากมา 1 ห้องเรียน จากจำนวน 4 ห้องเรียน

2. เครื่องมือการวิจัย

- 2.1 แผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง จำนวน 16 แผน
- 2.2 คู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง
- 2.3 แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย และเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง จำนวน 16 แผน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ การประเมิน และบันทึกหลังการสอน

3) นำแผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 อยู่ในช่วงมีคุณภาพในระดับดีมาก และได้ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4) นำแผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งไปดำเนินการทดลองใช้ กับนักเรียน ชั้นอนุบาล 3 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลเทศบาล 4 บ้านภูบ่อบิด จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวนนักเรียน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสม 5) แก้ไขและปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งฉบับสมบูรณ์และนำไปทดลองกับกลุ่มทดลองตามแผนการจัดกิจกรรมต่อไป

3.2 คู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย และเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2) จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งจำนวน 16 เกม ดังนี้

1) เกมซีต้าห์ล่าเหยื่อ 2) เกมเสือข้ามห้วย 3) เกมน้ำเอ๋ยน้ำใจ 4) เกมพลังฝ่ามือ 5) เกมเพราะเราคู่กัน 6) เกมปิงปองล่องหน 7) เกมหันหลังให้กัน 8) เกมเขาวงกต 9) เกมรถไฟเข้าถ้ำ 10) เกมสิงโตกับหนู 11) เกมมอญซ่อนผ้า 12) เกมสะกดรอยตาม 13) เกมจ้าวเวหา 14) เกมต้อนไก่เข้าเล้า 15) เกมขว้างรับกลับคืน และ 16) เกมพาขึ้นทางด่วน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ วิธีการดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์

3) นำคู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 อยู่ในช่วงมีคุณภาพในระดับดีมาก และได้ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4) นำคู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งแก้ไขและปรับปรุงคู่มือฉบับสมบูรณ์ และนำไปทดลองกับกลุ่มทดลองตามแผนต่อไป

3.3 แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2) สร้างแบบประเมินการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 2.1) การปฏิบัติตามกฎ กติกา และข้อตกลงร่วมกัน 2.2) การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ และ 2.3) การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับคะแนน 3 2 และ 1

ปฏิบัติได้ดีมาก = 3 คะแนน

ปฏิบัติได้ปานกลาง = 2 คะแนน

ปฏิบัติได้พอใช้ = 1 คะแนน

4) นำแบบประเมินการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยตรวจพิจารณา เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบประเมินพฤติกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 และได้ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5) จัดพิมพ์แบบประเมินการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจสอบเป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมและประเมินก่อนจัดกิจกรรมโดยใช้แบบประเมินการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย แล้วเก็บรวบรวมผลไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์

4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมตามคู่มือจำนวน 16 กิจกรรม และผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาทำกิจกรรมจำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ ใช้เวลาวันละ 40 นาที ในช่วงเวลา 10.20 - 11.00 น. และบันทึกพฤติกรรมด้วยแบบประเมินประเมินการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเองโดยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดกิจกรรมตามคู่มือการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งเพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ขึ้นตอนดังนี้

- 1) เตรียมร่างกายเด็กอาสาสมัครเป็นผู้นำ และหมุนเวียนกัน
- 2) เด็กและครูร่วมกันกำหนดข้อตกลงในการเล่น เกม ครูอธิบายกติกา วิธีการเล่น และสาธิตให้เด็กเข้าใจ พร้อมสอดแทรกพฤติกรรมทางสังคมจากสื่อที่ครูนำมาให้เล่นเกม
- 3) ครูสนทนา ชักถาม และใช้คำถามกระตุ้นเพื่อขยายประสบการณ์ด้านสังคมของเด็ก เรื่องการปฏิบัติตามกฎ กติกา และข้อตกลงร่วมกัน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ครูชมเชยให้กำลังใจเด็กด้วย วาจา ท่าทาง หรือสัมผัส และให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระตามความสนใจ เมื่อหมดเวลาเด็ก ๆ เข้าแถวจัดเก็บอุปกรณ์ ล้างมือ, ล้างเท้า เพื่อเข้าห้องเรียน
- 5) ครูดำเนินการจัดกิจกรรม และบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้วยแบบประเมินพฤติกรรม ทางสังคมของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสังเกตพฤติกรรมทางสังคม 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติตามกฎ กติกา และข้อตกลงร่วมกัน 2) การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ และ 3) การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและเก็บรวบรวมผลไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์

6) นำคะแนนที่ได้จากการประเมินทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรม ไปวิเคราะห์ค่าสถิติ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติ t - test Dependent

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่แยกเป็นรายด้าน

เลขที่	คะแนนของแบบสังเกต (ก่อนการจัดกิจกรรม)			รวม	เฉลี่ย	คะแนนของแบบสังเกต (หลังการจัดกิจกรรม)			รวม	เฉลี่ย
	การปฏิบัติ ตามกฎ กติกา และข้อตกลง ร่วมกัน	การเล่น และทำ กิจกรรม ร่วมกันจน แล้วเสร็จ	การปฏิบัติ หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย			การปฏิบัติ ตามกฎ กติกา และ ข้อตกลง ร่วมกัน	การเล่น และทำ กิจกรรม ร่วมกันจน แล้วเสร็จ	การปฏิบัติ หน้าที่ที่ ได้รับ มอบหมาย		
1	4	3	4	11	3.5	5	4	5	14	4.5
2	3	4	2	9	3	4	5	5	14	4.5
3	3	3	3	9	2.75	5	4	5	14	4.75
4	4	3	2	9	3	4	4	5	13	4.5
5	3	2	3	8	2.75	4	5	5	14	4.5
6	2	3	3	8	2.75	4	5	5	14	4.75
7	3	2	3	9	2.75	5	5	5	25	4.75
8	3	3	3	9	3	4	5	5	14	4.75
9	2	3	3	8	2.75	5	5	5	15	4.75
10	3	3	2	8	2.75	5	4	4	13	4.25
11	2	3	3	8	2.50	4	5	5	14	4.75
12	3	3	2	8	2.50	5	5	5	15	4.75
13	2	3	2	7	2.50	4	5	4	13	4.5
14	3	3	3	9	2.75	5	4	5	14	4.75
15	4	3	2	9	3	4	4	5	13	4.5
16	3	2	3	8	2.75	4	5	5	14	4.5
17	2	3	3	8	2.75	4	5	5	14	4.75
18	3	2	3	8	2.75	5	5	5	15	4.75
19	4	3	4	11	3.5	5	4	5	14	4.5
20	3	4	2	9	3	4	5	5	14	4.5
รวม	111	111	103			172	180	188		
ค่าเฉลี่ย	2.84	2.84	2.64		11.07	4.41	4.61	4.82		18.48

ย										
SD.	0.43	0.27	0.63		0.20	0.69	0.49	0.66		1.10

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 พบว่า การใช้เกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม แยกพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 พฤติกรรม มีคะแนนรวม 132 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรม 11.07 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรม 172 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรม 18.48 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.10

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง พบว่า การปฏิบัติตามกฎ กติกา และข้อตกลงร่วมกัน มีคะแนนรวมก่อนการจัดกิจกรรม 111 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรม 2.84 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรม 172 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรม 4.41 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จมีคะแนนรวมก่อนการจัดกิจกรรม 111 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรม 2.84 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.27 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรม 180 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรม 4.61 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีคะแนนรวมก่อนการจัดกิจกรรม 103 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรม 2.64 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรม 188 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรม 4.82 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66

ตารางที่ 2 แสดงระดับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง

พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3	n (20)	K (15)	ก่อนการศึกษา			หลังการศึกษา		
			\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
การปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน	20	5	2.84	0.43	ปานกลาง	4.41	0.69	ดี
การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ	20	5	2.84	0.27	ปานกลาง	4.61	0.49	ดี
ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	20	5	2.64	0.63	ปานกลาง	4.82	0.66	ดี

รวม	20	15	11.11	2.24	ปานกลาง	13.84	2.24	ดี
-----	----	----	-------	------	---------	-------	------	----

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวมก่อนการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกมการเล่นกลางแจ้ง ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 มีระดับพฤติกรรมทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 11.11 และหลังการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 มีระดับพฤติกรรมทางสังคมอยู่ในระดับ ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 13.84 ดังนั้น แยกเป็นรายด้านก่อนการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 3 มีระดับพฤติกรรมทางสังคม คือ เด็กมีความสามารถเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ การปฏิบัติตามกฎกติกา และข้อตกลงร่วมกัน ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.84 การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.84 ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.64 และเมื่อพิจารณาแยกเป็น รายด้านหลังการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 มีระดับพฤติกรรมทางสังคม พบว่า เด็กมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับ ดี คือ ด้านปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.41 การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.61 ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายค่าคะแนนเฉลี่ย 4.82

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

พฤติกรรมทางสังคม	K	ก่อนการศึกษา		หลังการศึกษา		\bar{X} Dift	t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน	5	2.84	0.69	4.41	0.43	1.92	**9.12
การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ	5	2.84	0.49	4.61	0.27	2.16	**14.00
ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	5	2.64	0.63	4.82	0.66	1.77	**6.23
รวม	15	11.11	2.24	13.84	1.99	8.36	**43.23

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ที่ใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง มีพฤติกรรมทางสังคม โดยรวมและรายด้านได้แก่ ปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หลังการได้รับการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

การจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งสามารถพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้ ถ้าเด็กได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งสูงกว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจการจัดประสบการณ์เกมการเล่นกลางแจ้งเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยสามารถศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการใช้การจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งให้สอดคล้องกับช่วงอายุของเด็กเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อไป

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง มีพฤติกรรมทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 18.48$) ซึ่งพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมาคือ การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนแล้วเสร็จ ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน ($\bar{X} = 4.41$) และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลงร่วมกัน ($\bar{X} = 4.76$) การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ ($\bar{X} = 4.61$) การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.82$) อยู่ในระดับ ดี และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคม ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง พบว่า หลังใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีพฤติกรรมทางสังคม โดยรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 โดยรวม และ รายด้านประกอบด้วย การปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้น พบว่า มีการพัฒนาในระดับที่ดีจากพฤติกรรมที่เด็กได้แสดงออกผ่านการปฏิบัติกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 มีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกับ

พัฒนาการของเด็ก ดังที่เยาว์พา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีผ่านประสบการณ์ตรงเป็นรูปธรรม การละเล่นช่วยให้เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกับพัฒนาการ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการ สัมผัส ทดลอง ปฏิบัติจริง และจัดบรรยากาศให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการกระทำเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ปฏิบัติอย่างแท้จริง ดังที่พัชรี ผลโยธิน (2540 อ้างถึงใน คณิงนิจ ชิงชนะ, 2559) กล่าวว่าเด็กปฐมวัยนั้นถ้ามีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ก็จะซึ่งมีโอกาสเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น รู้จักแก้ปัญหา เพื่อจะมีอิทธิพลทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทักษะด้านสังคมเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเด็กต่างกับผู้ใหญ่ตรงที่เด็กจะแสดงออกกับเพื่อนแต่ละคนอย่างเสมอภาค ซึ่งเท่ากับเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เข้าใจความรู้สึกแตกต่างจากตนเองและเริ่มตระหนักถึงพฤติกรรมของคนอื่นในสังคม และพฤติกรรมของตนเองที่แสดงต่อผู้อื่น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเลย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับดี คือ พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.82 รองลงมาคือ การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.61 ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลงร่วมกัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.41 และผลพฤติกรรมทางสังคมหลังใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 สูงขึ้นก่อนการศึกษา โดยก่อนการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง มีคะแนนเฉลี่ย 11.07 และหลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ย 18.48 และมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 โดยใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งทำให้เด็กมีพฤติกรรมทางสังคมได้ในระดับดี ดังนั้นครูผู้สอนควรรนำกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งไปช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมต่อไปได้

2. การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 โดยใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง ครูต้องให้เวลากับเด็กในการปรับตัวให้เข้ากับครูผู้สอนโดยการสร้างข้อตกลงร่วมกัน โดยครูควรให้เด็กเสนอความคิดเห็นในการร่วมกิจกรรม และนำความคิดเห็นของเด็กมาปฏิบัติจริงด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณิงนิจ ชิงหนะ. (2559). ผลการเล่นเกมเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)
- ดวงเดือน ศาสตร์ราษฎร์ และ พัชรี ผลโยธิน. (2555). ขอบข่ายการวัดประเมินพัฒนาการด้าน อารมณ์จิตใจและ สังคมของเด็กปฐมวัย. ใน อริศรา แก่นอ้วน (บ.ก.), แนวการศึกษาชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัยศึกษา, (9-20). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทวีศักดิ์ ยูซุป. (2556). ผลการให้ประสบการณ์ส่งเสริมความสามารถทางภาษาที่มีต่อทักษะทาง สังคมและความสามารถทางภาษาของนักเรียนอนุบาล. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคติวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.
- สุภัค ไหวหากิจ. (2553). เปรียบเทียบการรับรู้วินิจฉัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมและการเล่นแบบร่วมมือ. ใน วิทยานิพนธ์ กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2555). คู่มือการจัดกิจกรรมเกมและการ เล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: คุรุ สภาลาดพร้าว.
- Baumeister, Bushman. (2008). Further Evidence on the Relationship Between Participation in Nutrition Education Programs and Changes in Dietary Behavior: Journal of family and consumer Science, 88(1),31.
- Kidron, Fleischman (2006). Facilitating special development with Play groups in Childhood Settings. Available from www.lib.umi.com.
- Ostrosky & Jung. (2010). Children's Use of Play Developmental Differences in Materials. Dissertation Abstract Intonational.

Yanasangvorn. (2020). "Cooperative Games : A Pathway to Improving Health"
Professional School Counseling.